

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la admiterea recursului declarat de avocatul Coșneanu Svetlana în interesele „Triodor” SRL și „Triodor Grup” SRL,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Primarul comunei Negureni r-l Telenеști către „Triodor” SRL și „Triodor Grup” SRL, intervenient accesoriu Agenția Servicii Publice privind nulitatea contractului de vânzare-cumpărare și radierea din Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate,

împotriva încheierii din 17 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 2r-304/24
NR. PIGD 2-22112509-01-2r-22072024)*

Restituirea cererii de apel. Instanța de apel a impus apelantului o obligație excesivă și formalistă.

12 februarie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul declarat de avocatul Coșneanu Svetlana în interesele „Triodor” SRL și „Triodor Grup” SRL

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Ion Malanciuc,

Diana Stănilă, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La data de 2 august 2023, Primarul comunei Negureni, raionul Telenești, a înaintat o cerere de chemare în judecată împotriva „Triodor” SRL și „Triodor Grup” SRL, intervenient accesoriu Agenția Servicii Publice. Prin această cerere, reclamantul solicită declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare nr. 4264, încheiat între părți la data de 17 mai 2012, precum și radierea din Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate al „Triodor Grup” SRL asupra bunului imobil în cauză.

2. Prin hotărârea Judecătorei Orhei, sediul Telenești, din data de 2 octombrie 2023, acțiunea a fost admisă integral. Instanța a dispus declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare nr. 4264, încheiat la data de 17 mai 2012 între „Triodor” SRL și „Triodor Grup” SRL, având ca obiect lotul de teren cu destinație pentru construcții, cu suprafața de 4,3069 ha, situat în satul Negureni, raionul Telenești, identificat cu numărul cadastral 8937117.009. De asemenea, instanța a dispus radierea dreptului de proprietate al „Triodor Grup” SRL asupra acestui lot din Registrul bunurilor imobile. Totodată, s-a încasat din contul „Triodor” SRL și „Triodor Grup” SRL suma de 4800 lei în beneficiul statului, cu titlu de taxă de stat.

3. Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la data de 30 octombrie 2023, avocatul Coșneanu Svetlana, acționând în numele și în interesele părților „Triodor” SRL și „Triodor Grup” SRL, în baza mandatelor avocațiale seria MA nr. 1587466 și nr. 1587465, emise la data de 12 octombrie 2023, a declarat apel. Prin această cerere, a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond și remiterea cauzei spre rejudecare.

4. Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din data de 6 martie 2024, cererii de apel declarate nu i s-a dat curs, fiind acordat părții apelante un termen pentru a prezenta cererea de apel întocmită conform cerințelor legale, dovada împlinirii procedurale necesare pentru exercitarea căii de atac și dovada achitării taxei de stat aferente cererii de apel, în cuantum total de 3793,17 lei.

5. La data de 2 aprilie 2024, avocatul Coșneanu Svetlana, acționând în numele și în interesele părților „Triodor” SRL și „Triodor Grup” SRL, a depus cererea de apel motivată. La aceasta a fost anexat bonul de plată a taxei de stat în sumă de 3793,17 lei.

6. Prin încheierea din 17 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău, apelul declarat de avocatul Coșneanu Svetlana, în numele și interesele părților „Triodor” SRL și

„Triodor Grup” SRL, împotriva hotărârii Judecătorei Orhei, sediul Telenești, din 2 octombrie 2023, pronunțată în cadrul pricinii civile inițiate la cererea de chemare în judecată înaintată de Primarul comunei Negureni, raionul Telenești, împotriva „Triodor” SRL și „Triodor Grup” SRL, intervenient accesoriu Agenția Servicii Publice, privind nulitatea contractului de vânzare-cumpărare și radierea dreptului de proprietate din Registrul bunurilor imobile, a fost restituit din motivul neînlăturării integrale, în termenul acordat de instanță, a neajunsurilor indicate în încheierea Curții de Apel Chișinău din 6 martie 2024. Cererea de apel, împreună cu toate documentele anexate, a fost remisă părții apelante. Taxa de stat achitată pentru cererea de apel, în sumă de 3793,17 lei, confirmată prin ordinul de încasare din 2 aprilie 2024, eliberat de BC „MAIB” SA, a fost restituită avocatului Coșneanu Svetlana (f.d. 113-115).

7. La 21 iunie 2024 avocatul Coșneanu Svetlana acționând în interesele „Triodor” SRL și „Triodor Grup” SRL a declarat recurs împotriva încheierii din 17 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integral a încheierii din 17 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău și restituirea spre judecare problema soluționată prin încheierea casată (f.d. 120-121).

8. În motivarea recursului a indicat că, la data de 30 octombrie 2023, odată cu depunerea apelului nemotivat de către reprezentantul apelanților, a fost prezentată și copia autenticată a extraselor din Registrul de stat al persoanelor juridice, prin care se confirmă că pârâții aveau dreptul de a semna mandatul avocațional.

9. De asemenea, în hotărârea motivată a instanței de fond se face referire la calitatea pârâților, iar acest aspect este susținut de copiile extraselor anexate de apelanți. Reclamantul, însă, nu a anexat copii ale extraselor din Registrul de stat al persoanelor juridice.

10. În acest context, consideră că apelul trebuia să fie examinat, deoarece reprezentantul pârâților a înlăturat, în termenul stabilit de instanța de apel, neajunsurile indicate prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 6 martie 2024.

11. Din materialele dosarului rezultă că atât Doroftei Veaceslav, cât și Doroftei Vitalie aveau dreptul și împuterniciri depline pentru a semna mandatul avocațional.

12. La data de 19 noiembrie 2024, Primarul comunei Negureni, raionul Telenești, a depus o referință prin care a solicitat respingerea cererii de recurs ca fiind neîntemeiată (f.d. 141).

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

13. Art. 424 alin. (2) din Codul de procedură civilă:

„Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.”

14. Art. 425 din Codul de procedură civilă:

„Termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.”

15. Art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă:

„Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.”

16. Art. 427 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă:

„Instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.”

17. Art. 365 alin. (3) din Codul de procedură civilă:

„Cererea de apel se semnează de apelant sau de reprezentantul său. În ultimul caz, la cerere se anexează documentul, legalizat în modul stabilit, care certifică împuternicirile reprezentantului dacă în dosar lipsește o astfel de împuternicire.”

18. Art. 368 alin. (1) și(3) din Codul de procedură civilă:

„Dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat și/sau a taxei de timbru, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor. Încheierea instanței de apel de a nu se da curs cererii poate fi atacată odată cu fondul.”

19. Art. 369 alin. (1) lit. a) și (2) din Codul de procedură civilă:

„Instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1). Încheierea judecătorească de restituire a cererii de apel poate fi atacată cu recurs.”

20. Art. 80 alin. (7) din Codul de procedură civilă:

„Împuternicirile date avocatului sau avocatului stagiar se atestă prin mandat.”

21. Art. 75 alin. (2) din Codul de procedură civilă:

„Procesele persoanelor juridice se susțin în instanță de judecată de către organele lor de administrare, care acționează în limitele împuternicirilor atribuite prin lege, prin alte acte normative sau prin actele lor de constituire, precum și de către alți angajați împuterniciți ai persoanei juridice, de către avocați sau avocați stagiaari.”

22. Pct. 2 și 6 din Hotărârea Guvernului nr. 158 din 28 februarie 2013 cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și al avocatului stagiar:

„Formularul mandatului avocatului și al avocatului stagiar sânt documente de strictă evidență, care confirmă împuternicirile acestora în instanța de judecată. Formularul mandatului avocatului conține următoarele elemente obligatorii: 1) pe recto se inserează: a) numărul și seria; b) denumirea biroului asociat de avocați; c) denumirea cabinetului avocatului; d) datele de contact; e) denumirea „MANDAT”; f) numele și prenumele avocatului; g) numărul licenței și data eliberării; h) numărul contractului de asistență juridică și data semnării; i) numărul deciziei coordonatorului Oficiului Teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat și data semnării; j) semnătura avocatului, certificată prin ștampilă; 2) pe verso se inserează: a) împuternicirile avocatului; numele și prenumele clientului; b) semnătura clientului sau, după caz, a avocatului.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

23. Cu privire la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată a constatat că recurentul s-a conformat prevederilor art. 425 din Codul de procedură civilă, depunând recursul în termen. Astfel, instanța de apel a expediat copia încheierii din 17 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău către avocatul Coșneanu Svetlana, care acționa în interesele „Triodor” SRL și „Triodor Grup” SRL, la data de 11 iunie 2024, prin intermediul poștei electronice, fapt confirmat de extrasul din poșta electronică anexat la actele cauzei (f.d. 116). Cererea de recurs a fost depusă la 21 iunie 2024 (f.d. 119).

24. Analizând materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție a apreciat că se impune casarea integrală a încheierii din 17 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău și restituirea cauzei spre rejudecare. Această decizie a fost adoptată având în vedere considerentele expuse în continuare.

25. Din analiza actelor și lucrărilor dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție a constatat cu certitudine că prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Telenești, din data de 2 octombrie 2023, acțiunea a fost admisă integral. Instanța a dispus declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare nr. 4264, încheiat la data de 17 mai 2012 între „Triodor” SRL și „Triodor Grup” SRL, având ca obiect lotul de teren cu destinație pentru construcții, cu suprafața de 4,3069 ha, situat în satul Negureni, raionul Telenești, identificat cu numărul cadastral 8937117.009. De asemenea, instanța a dispus radierea dreptului de proprietate al „Triodor Grup” SRL asupra acestui lot din Registrul bunurilor imobile. Totodată, s-a încasat din contul „Triodor” SRL și „Triodor Grup” SRL suma de 4800 lei în beneficiul statului, cu titlu de taxă de stat.

26. Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la data de 30 octombrie 2023, avocatul Coșneanu Svetlana, acționând în numele și în interesele părților „Triodor” SRL și „Triodor Grup” SRL, în baza mandatelor avocațiale seria MA nr. 1587466 și nr. 1587465, emise la data de 12 octombrie 2023, a declarat apel. Prin această cerere, a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond și remiterea cauzei spre rejudecare.

27. Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din data de 6 martie 2024, cererii de apel declarate nu i s-a dat curs, fiind acordat părții apelante un termen pentru a prezenta cererea de apel întocmită conform cerințelor legale, dovada împlinirii procedurale necesare pentru exercitarea căii de atac și dovada achitării taxei de stat aferente cererii de apel, în cuantum total de 3793,17 lei.

28. La data de 2 aprilie 2024, avocatul Coșneanu Svetlana, acționând în numele și în interesele părților „Triodor” SRL și „Triodor Grup” SRL, a depus cererea de apel motivată. La aceasta a fost anexat bonul de plată a taxei de stat în sumă de 3793,17 lei.

29. Prin încheierea din 17 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău, apelul declarat de avocatul Coșneanu Svetlana, în numele și interesele pârâților „Triodor” SRL și „Triodor Grup” SRL, împotriva hotărârii Judecătorei Orhei, sediul Telenești, din 2 octombrie 2023, pronunțată în cadrul pricinii civile inițiate la cererea de chemare în judecată înaintată de Primarul comunei Negureni, raionul Telenești, împotriva „Triodor” SRL și „Triodor Grup” SRL, intervenient accesoriu Agenția Servicii Publice, privind nulitatea contractului de vânzare-cumpărare și radierea dreptului de proprietate din Registrul bunurilor imobile, a fost restituit din motivul neînălăturării integrale, în termenul acordat de instanță, a neajunsurilor indicate în încheierea Curții de Apel Chișinău din 6 martie 2024. Cererea de apel, împreună cu toate documentele anexate, a fost remisă părții apelante. Taxa de stat achitată pentru cererea de apel, în sumă de 3793,17 lei, confirmată prin ordinul de încasare din 2 aprilie 2024, eliberat de BC „MAIB” SA, a fost restituită avocatului Coșneanu Svetlana (f.d. 113-115).

30. Completul de judecată observă că instanța de apel a impus apelantului obligația de a prezenta un extras din Registrul persoanelor juridice eliberat de Agenția Servicii Publice (ASP), deși aceste informații sunt publice și accesibile instanței din oficiu. Conform principiului oficialității și al rolului activ al instanței, aceasta putea verifica existența și datele de identificare ale administratorului direct din registrul oficial, fără a impune apelantului o obligație excesivă și formalistă.

31. Faptul că mandatul avocatului Coșneanu Svetlana a fost semnat de o persoană fizică terță nu anulează automat împuternicirea avocatului, ci doar ridică o eventuală problemă ce putea fi clarificată printr-o verificare simplă în Registrul persoanelor juridice. În măsura în care persoana care a semnat mandatul avea calitatea de administrator la data semnării, cerința instanței de a depune un extras separat a fost una excesivă și a determinat o aplicare disproporționată a sancțiunii restituirii cererii de apel.

32. Aplicarea strictă a unor cerințe procedurale, în condițiile în care informațiile solicitate erau accesibile public, a condus la o îngrădire nejustificată a dreptului apelantului de a obține o examinare efectivă a cauzei sale în apel. Conform jurisprudenței CEDO, formalismul excesiv nu poate constitui un impediment disproporționat în exercitarea dreptului la un proces echitabil.

33. Instanța a afirmat că lipsa extrasului din Registru și a dovezii calității de reprezentant al semnatarului mandatului ar fi făcut imposibilă examinarea cererii de apel. Totuși, acest impediment putea fi înlăturat printr-o verificare directă de către instanță sau prin acordarea unui termen suplimentar clar indicat apelantului pentru remedierea eventualelor neajunsuri.

34. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele și lucrările dosarului, constată că restituirea cererii de apel a fost o măsură disproporționată. Aceasta, deoarece informațiile privind persoana juridică și administratorul „Triodor” SRL și „Triodor Grup” SRL sunt publice și accesibile instanței pentru verificarea calității de administrator. Instanța de apel ar fi trebuit să

aplice dispozițiile art. 365 alin. (3) și art. 368 din Codul de procedură civilă și să solicite avocatului Coșneanu Svetlana, care deține mandat la dosar, prezentarea unor împuterniciri exprese din partea administratorului statutar, lichidatorului sau administratorului insolabilității. În loc să ceară un extras din Registrul persoanelor juridice – document ce conține date publice, instanța ar fi trebuit să recurgă la procedurile legale prevăzute pentru clarificarea statutului reprezentării.

35. Prin aplicarea formalistă a normelor procedurale, instanța a îngreunat accesul apelantului la calea de atac, contrar principiului proporționalității și al dreptului la un proces echitabil.

36. Instanța de apel face trimitere la dosarele menționate fără a analiza în ce măsură circumstanțele acelor cauze sunt identice cu cele din speța de față. Simplul fapt că în alte dosare Ministerului Justiției i s-au respins ori restituit recursurile pentru necunoașterea actului judiciar transmis prin poșta electronică nu înseamnă automat că speța actuală este identică. Orice cauză trebuie analizată individual, ținând cont de specificul fiecărui caz.

37. Cauzele invocate de instanță privesc Ministerul Justiției ca parte, iar motivele respingerii recursurilor respective erau legate de transmiterea actelor prin poșta electronică. În speța actuală, însă, problema nu vizează doar recepționarea actului judiciar, ci și aspecte legate de împuternicirea reprezentantului persoanelor juridice apelante și interpretarea dispozițiilor procedurale privind dreptul de reprezentare.

38. Spre deosebire de dosarele citate de instanță, în cazul de față nu este vorba doar de lipsa unei confirmări a recepționării unui act judiciar, ci de o chestiune procedurală privind calitatea reprezentantului în exercitarea căii de atac. Acest aspect necesită o analiză distinctă și nu poate fi soluționat prin aplicarea mecanică a precedentelor care privesc alte situații juridice.

39. Trimiterea la hotărârile Curții Supreme de Justiție nu înseamnă că instanța de apel este dispensată de obligația de a examina cauza în mod individual. Conform principiului independenței instanțelor și al rolului activ al judecătorului, fiecare caz trebuie soluționat pe baza circumstanțelor sale concrete, nu prin aplicarea automată a unor hotărâri anterioare.

40. În concluzie, Completul de judecată subliniază că precedentele judiciare invocate de instanța de apel nu sunt direct aplicabile speței actuale, deoarece ele privesc aspecte diferite de cele care fac obiectul prezentei cauze. Instanța trebuie să analizeze în mod concret circumstanțele și să nu aplice formalist hotărâri anterioare care nu reflectă specificul speței.

41. Pentru a evita încălcarea dreptului recurentului la un proces echitabil și a accesului la justiție, precum și pentru protejarea drepturilor sale procedurale legitime, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că recursul este întemeiat și urmează a fi admis.

42. Or, din toate circumstanțele menționate supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa încheierea din 17 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Centru, spre rejudecare a problemei soluționate prin încheierea casată.

43. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 427 lit. b), art. 428 din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite recursul declarat de avocatul Coșneanu Svetlana în interesele „Triodor” SRL și „Triodor Grup” SRL.

Casează integral încheierea din 17 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău și restituie cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Primarul comunei Negurenii Telenеști către „Triodor” SRL și „Triodor Grup” SRL, intervenient accesoriu Agenția Servicii Publice privind nulitatea contractului de vânzare-cumpărare și radierea din Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate, la Curtea de Apel Centru, spre rejudecare a problemei soluționate prin încheierea casată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă